

20. Правила о применении и введении в действие учреждения Государственной Думы и положения о выборах в государственную Думу. Приложение к № 76 Подольских губернских ведомостей. – Каменец-Подольский: Типография Подольского Губернского Правления, 1905. – 21 с.
21. Сидельников С. М. Образование и деятельность первой Государственной Думы / С. М. Сидельников. – М.: Издание Московского университета, 1962. – 382 с.
22. Смирнов А. Ф. Государственная Дума Российской империи 1906-1917 гг.: Историко-правовой очерк / А. Ф. Смирнов. – М.: Книга и бизнес, 1998. – 624 с.
23. Спутник избирателя на 1906 год. Освободительное движение и современные его формы. – СПб.: Издание И.И. Ефрона, Б.г. – 312 с.
24. Тютюкин С. В. Первая российская: Справочник о революции 1905-1907 гг. / С. В. Тютюкин, В. В. Шелохаев, О. И. Митяева. – М.: Политиздат, 1985. – 302 с.
25. Хроника // Заря. – 1906. – №462. – 14 февраля.
26. Циганюк М. А. Формування виборчого законодавства в першодумський період / М. А. Циганюк// Історія України. Маловідомі імена, події, факти. (Збірник статей). Випуск 32. – К.: Інститут історії НАН України, 2005. – С.220–227.
27. Шевырин В.М. Первый опыт российского парламентаризма / В.М. Шевырин // 1905 год – начало революционных потрясений в России XX века. Материалы международной конференции. – М.: Институт российской истории РАН, 1996. – С.157–187.

Солом'янчук Дарина Миколаївна
студентка 5 курсу історичного факультету
Житомирського державного університету імені Івана Франка
науковий керівник: к. ю. н., доц. **Рудницька О. П.**

Інститут шлюбного договору в Італії

Право Італії відноситься до романо-германської правової сім'ї. Дана система відрізняється нормативною упорядкованістю і структурованістю джерел, стійкими демократичними правовими принципами, забезпеченням строгої юридичної техніки. В Італії окремої галузі сімейного права не існує. Правове регулювання сімейного права здійснюється за допомогою цивільно-правового методу.

При укладанні шлюбу, чоловік і дружина отримують однакові права і приймають ті ж обов'язки. Шлюб тягне взаємне зобов'язання збереження подружньої вірності, надання моральної підтримки та матеріальної допомоги, співпраця в інтересах сім'ї та спільне проживання (відповідно до недавніх змін, обов'язок на спільне проживання було скасовано). Подружжя зобов'язані, кожен в залежності від своїх коштів і можливостей, своїми професійними чи домашньою працею, робити внесок в потреби сім'ї [5, с. 40].

В Італії укладання шлюбного контракту передбачено Цивільним кодексом Італії. Так само як і в українському законодавстві, глава 6 Цивільного кодексу Італії містить норми, що регулюють майновий режим подружжя. Так, ст. 162 Цивільного кодексу регулює порядок укладання шлюбних договорів, які повинні укладатися через офіційний акт під страхом його недійсності. Шлюбний договір

повинен бути зареєстрований в місцевому органі влади, а якщо він містить пункти про нерухоме майно, то повинен бути зареєстрований ще й у органах, що реєструють угоди з нерухомості. Шлюбний договір обов'язково повинен містити такі дані, як дата укладання договору, ім'я та прізвище нотаріуса, який зіставляє даний акт та загальні анкетні дані обох наречених [2, с. 203].

Вибір режиму майна повинен включатися в шлюбний договір. Взагалі їх є два: сумісна власність – все майно при розлученні ділиться навпіл та роздільна власність – належить кожному з подружжя окремо. Те майно, яке належало одному з подружжя ще до укладання шлюбу під час розлучення не ділиться між чоловік та дружиною [1, с. 89].

До майна, яке є особистою власністю кожного з подружжя за італійським законодавством належить:

- майно, яке було у власності кожного з подружжя до реєстрації шлюбу;
- майно, отримане кожним із подружжя після вступу в шлюб за договором дарування або за заповітом (але за умови, в договорі чи заповіті не зазначено, що це майно має стати спільною власністю чоловіка та дружини);
- майно, котре є в особистому користуванні чоловіка та дружини;
- майно, призначене для здійснення професійної діяльності кожного з подружжя;
- майно, що виступає в ролі допомоги по тимчасовій або постійній непрацездатності чи інвалідності [4, с. 105].

Особливістю шлюбних відносин в Італії є те, що при офіційній реєстрації в місцевому органі влади його підписують всі особи, які є сторонами договору як подружжя так і їх нащадків, а зміни до такого акта будуть законними в тому випадку, якщо вони будуть затверджені судом та їх підпишуть всі сторони. За законами Італії подружжю надається можливість створення майнового фонду сім'ї, який формується з нерухомості чоловіка та дружини, майна котре було внесено до державних реєстрів та боргових цінних паперів. Варто відзначити, що створення майнового фонду не входить до змісту шлюбного договору, він оформляється окремим документом, який є власністю як чоловіка так і дружини, й діє доти, доки існує шлюб. Якщо ж у подружжя є неповнолітні діти, то майновий фонд й наділі продовжує своє існування доки вони не досягнуть свого повноліття, а порядок управління ним визначається в суддею [3, с. 270].

Укладання шлюбного договору в Італії можливе лише за умови подальшої реєстрації шлюбу. Укладений договір згодом, протягом шлюбу, не може бути видозмінений подружжям. Ця норма виступає заборонаю дарування між подружжям, так і заборонаю призначати або ж збільшувати протягом шлюбу придане, а так само видозмінювати його заміною рухомого майна нерухомістю. В Італії законним є режим спільності майна (спільної власності без виділення часток).

Управління спільним майном здійснюють обоє подружжя. При відмові одного з них дати згоду на вчинення правочину чоловік або дружина вправі отримати таку згоду через суд, обґрунтувавши свою вимогу. Проведена угода без згоди одного з подружжя може бути оскарженою в суді. Той з подружжя, котрий здійснив таку угоду, повинен внести в спільне майно подружжя внесок, який відповідає ціні відчуженого їм майна. Управління також може бути довірено одному з подружжя в разі, якщо чоловік чи жінка тимчасово не може ним керувати. При відсутності у

другого з подружжя доручення, виданої тимчасово відсутнім подружжям на вчинення необхідних дій, таке доручення може надаватися суддею [6, с. 25].

Режим спільності майна може бути скасований визнанням одного з подружжя безвісно відсутнім, разі його смерті, визнанням шлюбу недійним або при розірванні шлюбу, якщо подружжя вступили в режим роздільного проживання або один з них збанкрутував. Рішення про виділення часток у спільному майні подружжя може бути прийнято судом в разі визнання одного з подружжя недієздатним або в разі неналежного управління цим майном. Розділ проводиться шляхом розподілу активів і пасивів в рівних частках.

Отже, аналіз норм законодавства, що стосуються шлюбного договору в Італійській республіці дозволяє говорити про те, що в цілому правове регулювання досліджуваного інституту має багато спільного з українським законодавством. Як і в Україні, в Італії шлюбним договором регулюються саме майнові відносини, шлюбний договір може бути укладений як до укладання шлюбу, так і в шлюбі, а чинності набуває з моменту реєстрації шлюбі. Відмінністю є те, що на відміну від України, в Італії шлюбний договір не може бути змінений протягом шлюбу, також заборонено дарування між подружжям, що, очевидно, більш вагомо захищає їхні інтереси.

Список використаних джерел та літератури:

1. Дубровцев С. К вопросу о социально-правовом статусе брачных контрактов в зарубежных странах / С. Дубровцев // Проблемы в российском законодательстве. – 2011. – № 5. – С. 87–90.
2. Казарян К. До питання порядку укладання шлюбного договору / К. Казарян // Від громадянського суспільства – до правової держави: матеріали VIII Міжнар. конф. молодих вчених та студентів, м. Харків, 26 квіт. 2013 р. – Харків, 2013. – С. 202–204.
3. Казарян К. Інститут шлюбного договору в наглосаксонській та континентальній правових сім'ях / К. Казарян // Вісник Харківського національного університету В. Н. Каразіна. – 2013. – Вип. 14. – С. 268–271.
4. Калакура В. Договірне регулювання майнових відносин подружжя в міжнародному сімейному праві / В. Калакура // Наукові записки Інституту законодавства Верховної Ради України. – 2010. – № 3. – С. 102–108.
5. Минина А. Развитие правового регулирования имущественных отношений супругов в странах западной Европы / А. Минина // Юрист ВУЗа. – 2009. – № 12. – С. 39–42.
6. Низамиева О. Имущественные соглашения супругов в зарубежном праве / О. Низамиева // Семейное и жилищное право. – 2004. – № 3. – С. 25–27.

Бодашевська Галина Петрівна
Музей космонавтики ім. С. П. Королева
Житомирської обласної ради

Основи правового регулювання космічної діяльності в Україні

1991 рік увійшов до новітньої історії подією геополітичного значення – розпадом СРСР, до складу якого входила Україна. Із проголошенням суверенітету